

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa P. R.
przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w Białymstoku
o sprostowanie świadectwa służby,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 lutego 2023 r.,
skargi powoda o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu
Okręgowego w Białymstoku
z dnia 17 listopada 2021 r., sygn. akt V Pa 42/21,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2. nie obciąża skarżącego kosztami zastępstwa procesowego
strony pozwanej.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 17 listopada 2021 r. oddalił apelację powoda P. R. od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z 1 czerwca 2021 r., który oddalił jego powództwo skierowane przeciwko Skarbowi Państwa – Izbie Administracji Skarbowej o sprostowanie świadectwa służby. Powód zakwestionował zapisy w punktach 3 i 4 świadectwa, wskazując, że stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z 16 listopada 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. Powód domagał się, by świadectwo służby wskazywało, że stosunek służby ustał w wyniku zwolnienia ze służby, oraz by

świadcstwo zostało wydane według wzoru obowiązującego w czasie ustania stosunku służby.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód będąc funkcjonariuszem służby celno-skarbowej przyjął propozycję zatrudnienia od 1 czerwca 2017 r. jako pracownik na podstawie umowy o pracę. Zgodnie z art. 171 ust. 1 pkt 2 przepisów wprowadzających stosunek służby przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy na czas nieokreślony. Dyrektor Izby Skarbowej w B. wydał powodowi świadectwo służby wskazujące, że jego stosunek służbowy ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy na podstawie art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z 16 listopada 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. Sąd Rejonowy stwierdził, że świadectwo służby jest prawidłowe wobec faktycznej i prawnej podstawy przekształcenia określonej w ustawie. Świadectwo służby jest zgodne z rozporządzeniem wykonawczym określonym w art. 188 ust. 4 ustawy z 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ze wzorem świadectwa służby ujętym w rozporządzeniu wykonawczym z chwili wydania powodowi świadectwa służby. Na podstawie szerszej analizy kwestii materialnoprawnych Sąd Rejonowy uznał, że brak jest podstawy prawnej, aby utożsamiać przekształcenie stosunku służby w stosunek pracy ze zwolnieniem ze służby. Wprawdzie obydwie te zdarzenia wywołują ten sam skutek prawny w postaci ustania stosunku służbowego, ale nie oznacza to, że określić: „przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy” i „zwolnienie ze służby” przy wypełnianiu świadectwa służby można i należy używać zamiennie.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu oddalenia apelacji powoda za trafną uznał interpretację przepisów przedstawioną przez Sąd Rejonowy. W szczególności potwierdził, że rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy służby celno-skarbowej określiło nowy wzór urzędowy tego dokumentu, uwzględniając podstawę prawną wskazywaną jako wadliwą w przypadku „ucywilnienia” przez Sąd Najwyższy w jednej ze swoich uchwał (z 19 lutego 2020 r., III PZP 7/19).

Powód w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku z 17 listopada 2021 r., V Pa 42/21, zarzucił naruszenie przepisów postępowania i przepisów prawa materialnego.

Wypełniając dyspozycję art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c., wskazał, iż powyższy wyrok jest niezgodny z art. 188 ust. 1 ustawy z 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej oraz z art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, jak również z art. 382 i 385 w zw. z art. 328 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 228 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z art. 316 k.p.c.

W odniesieniu do warunku z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., czyli uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy podał, iż oczywista szkoda jest wyraźna jednak nie jest obiektywnie mierzalna. *„Należy wskazać, że art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 723 ze zm.) wskazuje, że „emerytura policyjna przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia posiada 15 lat służby”. W przypadku pozostawienia w wydany powodowi świadectwie służby z dnia 02.12.2020 r., znak: [...] w punktach 3 i 4 zapisu o "ustaniu stosunku służby" zamiast "zwolnieniu ze służby", a spełnianiu przez powoda wszystkich przesłanek do przyznania tzw. emerytury policyjnej - tj. posiadania 15 lat służby i posiadaniu stażu służby co najmniej 5 lat przy wykonywaniu zadań określonych odpowiednio w art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej lub w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej lub służby w Służbie Celno-Skarbowej (vide: art. 12 ust. 1 i 2 w/w ustawy) powód może spotkać się z odmową przyznania świadczenia emerytalnego”.*

Pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w B., a zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o odrzucenie skargi i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie spełnia wszystkich warunków konstrukcyjnych i dlatego została odrzucona.

Nie spełnia się warunek z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., czyli uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy. Rzecz w tym, iż przepis ten ma na uwadze szkodę wyrządzoną a nie hipotetyczną.

Procesowa formuła skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest pochodną art. 417¹ § 2 k.c. Chodzi więc o szkodę, która już istnieje (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 października 2007 r., I BP 34/07). Skarżący natomiast wskazuje na możliwość wyrządzenia szkody, wszak nie twierdzi, iż wystąpił o emeryturę i z powodu wydanego świadectwa służby odmówiono mu przyznania świadczenia. Sposób zakończenia stosunku służby funkcjonariusza nie powinien być sporny, wobec tego, że stosunek służbowy ustał wskutek przekształcenia w stosunek pracy, a więc w sytuacji określonej w art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z 16 listopada 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, co świadectwo jedynie potwierdza. W przypadku sporu o świadczenie emerytalne sąd samodzielnie ustala spełnienie przesłanek prawa materialnego, od których zależy określone świadczenie z ubezpieczenia społecznego lub zaopatrzenia emerytalnego. Wykracza to ponad potrzebą argumentacji, gdyż w aspekcie warunku skargi z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. można poprzestać na stwierdzeniu, że przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest istnienie szkody w chwili wnoszenia skargi, a nie możliwość wystąpienia szkody w przyszłości (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 listopada 2007 r., I BP 38/07).

Skarga nie wypełnia też warunku z art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c., czyli wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny. Chodzi o to, że przedmiotem sprawy głównej było tylko żądanie sprostowania świadectwa służby. Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu wyroku wskazał, iż *„w przypadku powoda (który otrzymał swoje świadectwo służby w grudniu 2020 roku) podstawowe znaczenie mają przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 413), obowiązującego od 1 marca 2018 r. Rozporządzenie to zostało*

znowelizowane z dniem 30 września 2020 r. na mocy rozporządzenia Ministra Finansów zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadectwa służby funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej z dnia 4 września 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1585). W § 2 rozporządzenia z dnia 4 września 2020 r. wskazano, że do spraw w zakresie wydania, sprostowania świadectwa służby lub wydania jego odpisu rozpoczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem. Tak więc w niniejszej sprawie należało stosować rozporządzenie z dnia 16 lutego 2018 r. w brzmieniu zmienionym. Rozporządzenie z dnia 16 lutego 2018 r. określa szczegółowe dane, które powinno zawierać świadectwo służby, tryb jego wydawania i dokonywania sprostowań świadectwa służby, informacje, które są zamieszczane w świadectwie służby na żądanie funkcjonariusza oraz wzór formularza świadectwa służby (nowy od 30.09.2020 r.). Z § 6 ww. rozporządzenia wynika, że funkcjonariusz może w terminie 7 dni od otrzymania świadectwa służby wystąpić do kierownika jednostki organizacyjnej z żądaniem jego sprostowania. Z kolei kierownik jednostki w terminie 7 dni od złożenia wniosku o sprostowanie albo wydaje nowe świadectwo służby - w przypadku uwzględnienia żądania, albo przesyła pisemną informację z podaniem przyczyny odmowy - w przypadku nieuwzględnienia żądania. Natomiast § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia (po zmianie) stanowi, że w świadectwie służby umieszcza się dane niezbędne do ustalenia uprawnień ze stosunku służbowego i uprawnień z ubezpieczenia społecznego funkcjonariusza, w tym m.in. dane dotyczące podstawy prawnej ustania stosunku służby. § 2 ust. 1 pkt. 3 i 4 rozporządzenia wskazują, że w świadectwie pracy zamieszcza się m.in. dane co do zajmowanego stanowiska i posiadanego stopnia służbowego w dniu zwolnienia ze służby, wygaśnięcia stosunku służbowego, wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej albo przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy; oraz dane co do podstawy prawnej zwolnienia ze służby, wygaśnięcia stosunku służbowego, wydalenia ze Służby Celno-Skarbowej albo przekształcenia stosunku służbowego w stosunek pracy. W korelacji w powyższych unormowaniach, stanowiący załącznik do rozporządzenia nowy wzór świadectwa służby w punkcie 3 i 4 przewidywał możliwość ujęcia w świadectwie pracy ustania stosunku służby w wyniku jego przekształcenia. Zapisy rozporządzenia po zmianie

korelują więc z zapisami ustawowymi odnośnie do sposobu ustania stosunku służby określonymi w przepisach wprowadzających”.

Stanowisko to potwierdził Sąd drugiej instancji. Oznacza to, że w aspekcie zasadności żądania sprostowania świadectwa służby przepisy rozporządzenia dotyczące świadectwa służby nie są bez znaczenia, jako określające treść zapisów w świadectwie służby. Nie wystarczy zatem twierdzenie skargi, że wyrok jest niezgodny z art. 188 ust. 1 ustawy z 16 listopada 2016 r. o KAS oraz z art. 171 ust. 1 pkt 2 ustawy z listopada 2016 r., bowiem bezpośrednim przedmiotem sporu w sprawie, w której wniesiono obecnie skargę, nie było to czy skarżący został zwolniony ze służby w rozumieniu art. 188 ust. 1 ustawy o KAS, lecz sprostowanie świadectwa służby. Ponadto podstawą ustawową świadectwa służby nie jest art. 188 ust. 1, lecz art. 188 ust. 4 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, zgodnie z którym minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe dane, które powinno zawierać świadectwo służby, tryb wydawania i dokonywania sprostowań świadectwa służby, informacje, które są zamieszczane w świadectwie służby na żądanie funkcjonariusza, oraz wzór formularza świadectwa służby, mając na względzie zapewnienie prawidłowości wydawanych świadectw.

Uprawnione jest zatem stwierdzenie, że względu na przedmiot sprawy, w aspekcie warunku z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., chodzi o przepisy § 2 ust. 1 pkt 3 i 4 wskazanego przez Sąd powszechny rozporządzenia w sprawie świadectwa służby, czyli rozporządzenia wykonawczego do art. 188 ust. 4 ustawy o KAS. W ramach tego warunku skarżący nie wskazuje, że objęty skargą wyrok jest niezgodny z tymi przepisami.

Negatywnej oceny, czyli niespełnienia wskazanego warunku, nie zmienia odwołanie się przez skarżącego do przepisów procedury cywilnej – art. 382 i 385 w zw. z art. 328 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 228 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 316 k.p.c., bowiem regulacje te dotyczą postępowania przed Sądem powszechnym w sprawie głównej a nie materialnej podstawy rozstrzygnięcia tego Sądu. To zaś stanowi punkt odniesienia dla obecnej skargi, jednak – jak wskazano – właściwe przepisy nie zostały ujęte w ramach przesłanki skargi z art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c., co dopiero otwierałoby ocenę czy skarga jest zasadna.

Z tych motywów, ze względu na niespełnienie wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 424¹² k.p.c., zważając na przedmiot sprawy i wynik postępowania oraz przyczyny niepowodzenia (odrzwucenia) skargi od razu trafnie zauważone w odpowiedzi na skargę.